

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **K. Ž.**, zastoupeného Mgr. Janem Šarmanem, advokátem se sídlem Pekárenská 12, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2006, č. j. 30 Ca 131/2006 - 18,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2006, č. j. 30 Ca 131/2006 - 18, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Brně, kterým soud odmítl jeho žalobu proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje („žalovaný“) ze dne 15. 5. 2006, č. j. JMK 37002/2006. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Městského úřadu Vyškov ze dne 30. 1. 2006, č. j. OSVV/88/2005, kterým byl na žádost V. Ž. (jeho bývalé manželky) podle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů stěžovateli zrušen údaj o místě trvalého pobytu na adrese V., L. 620/9.

Z odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu (vycházejíc výslovně též z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2005, sp. zn. 6 As 33/2003), plyne, že žalobou napadeným rozhodnutím o zrušení údaje o místě trvalého pobytu se nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují práva a povinnosti. Tento údaj má totiž pouze evidenční funkci a neplynou z něj žádné přímé důsledky pro výběr místa pobytu. Proto krajský soud

žalobu podle ustanovení § 70 písm. a), § 68 písm. e) a § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) odmítl jako nepřipustnou.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že změna údaje o adrese znamená nutnost změny řady dokumentů a průkazů, což je samo o sobě nákladné a náročné na administrativu. Proto citovaná správní rozhodnutí zasáhla do jeho práv. Stěžovatel dále tvrdí, že nebyla splněna podmínka zániku jeho užívacího práva k danému bytu, protože sice rozsudkem Okresního soudu ve Vyškově ze dne 16. 11. 2005, č. j. 1 C 23/2005-16, byl zrušen společný nájem bývalých manželů Ž., nicméně stěžovateli byla uložena povinnost vyklidit byt a předat jej do 15 dnů od zajištění náhradního bytu, k čemuž však zatím nedošlo. Podle ustanovení § 712 odst. 6 občanského zákoníku pak platí, že pokud má nájemce právo na bytovou náhradu, je povinen se z bytu vystěhovat, dokud pro něj není zajištěna odpovídající bytová náhrada.

Proto stěžovatel navrhuje napadené usnesení zrušit.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel sice výslovně neoznačil důvody kasační stížnosti, zakotvené v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nicméně z jejího obsahu a z povahy této věci je zřejmé, že v úvahu připadá toliko důvod obsažený pod písm. e) cit. ustanovení. Podle tohoto ustanovení lze totiž podat kasační stížnost z důvodu tvrzené nezákonnosti o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, což je nesporně v případech odmítnutí žaloby krajským soudem nutno považovat za důvod speciální.

Dále je nutno uvést, že krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2005, sp. zn. 6 As 33/2003, podle něhož skutečně rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu nepodléhalo přezkumu ve správním soudnictví. *„Rozhodnutím ohlašovny o zrušení údaje o místu trvalého pobytu (§ 12 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů) se nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují práva a povinnosti; takové rozhodnutí je vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s. a žaloba podaná proti takovému rozhodnutí je nepřipustná [§ 68 písm. e) s. ř. s.]“*

Tento právní názor však byl později překonán postupem podle ustanovení § 17 s. ř. s. a rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vydal dne 6. 2. 2007 usnesení č. j. 2 As 64/2005-108 (in: www.nssoud.cz), podle něhož *„ze skutečnosti, že ustanovení § 10 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel vylučuje, aby s přihlášením k pobytu byla spojena vlastnická či jiná práva k objektu, nelze dovozovat, že přihlášení k pobytu, nezaevidování změny nebo zrušení místa trvalého pobytu nemůže do práv subjektu nijak zasáhnout. Znamená to pouze, že rozhodnutí ohlašovny nemá soukromoprávní důsledky a že se nikdo pouze na základě zaevidování, nezaevidování či zrušení údaje o místu trvalého pobytu nemůže domáhat vydání objektu bydlení, užívacího práva v něm, či naopak jeho vyklizení. Neznamená to však, že údaj o místu trvalého pobytu má význam pouze evidenční. Lze souhlasit s tím, že občan má podle čl. 14 Listiny základních práv a svobod právo na svobodu pohybu a volbu pobytu. Podle své volby tak může pobývat i na více místech. Pouze na jednom místě však může mít pobyt trvalý (adresu), a s tím, kde je evidováno místo jeho trvalého pobytu, je spojena*

řada důsledků jak pro něho, tak i případně pro vlastníka objektu, v němž je místo trvalého pobytu evidováno. Znamená to, že místo trvalého pobytu nelze zaměňovat s jakýmkoliv jiným místem pobytu a evidování tohoto místa má vliv na práva a povinnosti subjektu. Tato práva a povinnosti nevyplývají přímo ze zákona o evidenci obyvatel, ale z jiných zákonů, a jejich existence vylučuje, aby zaevidování, nezaevidování, či zrušení místa trvalého pobytu mělo skutečně pouze evidenční účinky. ...

Nelze ani přehlédnout skutečnost, že rozhodnutí o nezaevidování či o zrušení údaje o místě trvalého pobytu, má zákonné podmínky, jejichž naplnění má oprávněný orgán ve správním řízení zkoumat; v případě rozhodnutí podle § 12 v režimu správního řádu (§ 18 zákona č. 133/2000 Sb.) Pochybí-li při soustředění podkladů nebo v úvaze o splnění podmínek a nedojde-li k nápravě v odvolacím řízení, pak při vyloučení soudní ochrany by účastník neměl možnost dosáhnout nápravy, a to přesto, že jak pro osobu požadující zaevidování změny, tak pro osobu podávající návrh na zrušení místa trvalého pobytu, tak pro osobu, již je místo trvalého pobytu rušeno, má rozhodnutí závažné důsledky. Občan, který požaduje změnu místa pobytu, tak musí mít možnost soudní ochrany v případě, že splnil podmínky pro změnu, případně že odstranil nedostatky či rozpory v předkládaných dokladech, a že negativní rozhodnutí ohlašovny bylo nedůvodné. Občan, který se domáhá zrušení trvalého pobytu jiným osobám, majícím evidovaný pobyt na jeho adrese, musí mít možnost ochrany v případě, že doložil, že pro zrušení pobytu těchto jiných osob byla splněna podmínka zániku užívacího práva k objektu či jeho části, a že nevyhovění jeho návrhu bylo nedůvodné. Občan, jemuž byl zrušen údaj o trvalém pobytu, pak musí mít možnost soudní ochrany v případě, že rozhodnutí bylo vydáno, aniž byly podklady zápisu pozměněné, neplatné nebo padělané, či aniž by zápisu dosáhl nesprávným uvedením určitých skutečností, stejně tak, pokud bylo vyhověno návrhu oprávněné osoby, aniž doložila zánik užívacího práva. Ve všech případech pak tyto subjekty rovněž mají právo na řádné projednání věci a soudní kontrole je třeba proto podrobit i průběh těchto řízení.

Jedná se o jejich subjektivní práva, o nichž přísluší rozhodovat orgánu veřejné moci, stanoveným postupem, v němž je třeba zkoumat dodržení zákonem daných podmínek. Ochrana veřejných subjektivních práv pak je úkolem správního soudnictví (§ 2 s. ř. s.). Rozhodnutí správního orgánu je v těchto případech úkonem ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.“

Lze tak uzavřít, že napadené usnesení Krajského soudu v Brně je nutno ve shodě se stížnostní argumentací a s citovaným právním názorem rozšířeného senátu zdejšího soudu považovat za nezákonný ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a proto ho Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V tomto řízení je krajský soud vázán shora vysloveným právním názorem, což konkrétně znamená, že je povinen se podanou žalobou zabývat (v případě splnění ostatních podmínek řízení) věcně, neboť napadené správní rozhodnutí podléhá přezkumu v rámci správního soudnictví.

Protože Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. července 2007

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu